



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 264/2013-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. júna 2013 predbežne prerokoval sťažnosť A. S., K., zastúpeného advokátom JUDr. V. P., Advokátska kancelária, B., v ktorej namieta, že boli porušené jeho „základné a ľudské práva“ bližšie neurčenými zásahmi orgánov verejnej moci, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. S. o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. marca 2013 doručená sťažnosť A. S., K. (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej namieta, že boli porušené „základné a ľudské práva A. S.“ bližšie neurčenými zásahmi orgánov verejnej moci.

Ako z príloh sťažnosti vyplýva, sťažovateľ sa v konaní vedenom pred Okresným súdom Bardejov (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 1 C 2/2009 domáhal náhrady škody proti A. K., K., a proti J. G., K. (ďalej len „odporcovia“). Podľa názoru sťažovateľa totiž „odporcovia pri ťažbe dreva na parcele č. 745/199 si svojvoľne vytýčili svoju parcelu

na polohe jeho parcely č. 745/198 a ťažbou dreva mu spôsobili škodu... Následne po jeho ťažbe si privlastnili palivové drevo...“.

Okresný súd po vykonanom dokazovaní na pojednávaní 3. mája 2012 uznesením zamietol ďalšie návrhy sťažovateľa na doplnenie dokazovania a rozsudkom č. k. 1 C 2/2009-186 návrh sťažovateľa vo veci zamietol a odporcom nepriznal náhradu trov konania. Na podklade námietky odporcov zistil, že uplatnený nárok sťažovateľa je premlčaný, pretože „*k vyťaženiu drevnej hmoty došlo v mesiacoch február a marec 2003*“ a „*škoda... nebola spôsobená úmyselným konaním, preto v danom prípade je objektívna premlčacia doba trojročná. Táto... začala plynúť odo dňa škodnej udalosti, t. j. od 1. 3. 2003 a uplynula dňa 1.3.2006. Pokiaľ ide o plynutie subjektívnej premlčacej doby, táto uplynula ešte pred uplynutím premlčacej doby objektívnej, keďže z výpovede navrhovateľa vyplýva, že o škode a tom, kto za ňu zodpovedá sa dozvedel v roku 2003.*“.

Odmietnutie ďalších dôkazných návrhov okresný súd odôvodnil poukazom na zistené premlčanie sťažovateľom uplatneného nároku, čo znamenalo, že sťažovateľom navrhnuté „*doplnenie dokazovania týkajúce sa otázky vlastníckeho práva k predmetným parcelám považoval súd pre posúdenie tohto nároku za nerozhodné...“.*

Proti prvostupňovému rozsudku podal sťažovateľ odvolanie, v ktorom namietal, že okresný súd „*odmietol šetriť úmysel žalovaných a o úmysle poškodiť ho žalovanými sa v rozsudku ani nezmienuje... Podľa neho mal súd prvého stupňa vychádzať nie z trojročnej objektívnej a dvojročnej subjektívnej lehoty na uplatnenie práva, ale z lehoty desaťročnej podľa § 106 ods. a § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pretože podľa neho je zrejmý úmysel žalovaných ho poškodiť a lehota na náhradu škody uplynie 1.3.2013. Najprv sa však musí rozhodnúť o tom, podľa ktorého registra, či registra E alebo registra C je právny stav sporných parciel. Namietal nedostatočne zistený stav súdom prvého stupňa, čo podľa neho malo za následok nesprávne rozhodnutie vo veci...“.* Zotrval na požiadavke doplnenia dokazovania, ktoré okresný súd nevykonával.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „*krajský súd*“) rozsudkom č. k. 18 Co 85/2012-209 zo 16. januára 2013 napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o veci samej potvrdil.

Dospel k záveru, že sťažovateľova námietka o potrebe aplikácie desaťročnej premlčacej doby na posudzovaný prípad „*neobstojí z dôvodu, že nebolo preukázané úmyselné konanie žalovaných poškodiť žalobcu predmetným výrubom. Z obsahu spisu vyplýva, a nespochybňuje to ani žalobca, že hranica medzi lesným pozemkom žalobcu... a lesným pozemkom žalovaných... je sporná a vedie sa konanie o určenie vlastníckeho práva k týmto parcelám vo veci 3C 60/2010 na Okresnom súde v Bardejove. Pre úmyselné konanie sa vyžaduje jednoznačná vedomosť žalovaných, ako prebieha hranica medzi spornými pozemkami a iba v prípade, žeby táto hranica bola v prírode zrejmalá, mohlo by to mať vplyv na posúdenie konania žalovaných ako úmyselného. Túto vedomosť žalovaní ani žalobca nemajú, preto sa vedie spor o určenie vlastníckeho práva k sporným parcelám a o určenie hranice medzi nimi.*“. Podľa názoru krajského súdu navrhované doplnenie dokazovania „*by bolo nadbytočné a nič by nezmenilo na premlčaní práva*“.

V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľ veľmi stručne rekapituluje priebeh konania pred okresným súdom i pred krajským súdom, skutkové pozadie sporu o náhradu škody a opätovne argumentuje v prospech záveru o úmyselnom škodovom správaní odporcov. Namieta, že „*samosudkyňa nešetrila dokazovaním úmysel konania žalovaných a rozhodla podľa ust. §106 ods. 1 a 107 ods. 1 OZ pričom mala podľa súdnej praxe rozhodnúť podľa ust. § 107 ods. 2 OZ kde je premlčacia doba 10 rokov*“. V nadväznosti na to uvádza, že „*samotným konaním OS Bardejova a následne odvolacieho súdu- KS Prešov bolo porušené právo sťažovateľa na súdnu ochranu a to podľa prameňa základného práva čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v danom prípade ako súd I. stupňa, tak súd II. stupňa ako odvolací súd založili svoje právne závery na skutkovom základe a stave, ktorý nevyplýva z vykonaných dôkazov. Súdny nevykonali navrhnuté dôkazy, alebo sa nimi zaoberali len čiastočne.*“.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol nálezom o jeho sťažnosti takto:

- „1) *Vyslovuje, že základné a ľudské práva A. S. bytom K., okr. B. porušené bolo.*
- 2) *Ukladá OS Bardejov uhradiť A. S. trovy konania vo výške 3 00,- Eur za vypracovanie sťažnosti a právne zastupovanie, ktoré je mu OS Bardejov povinný vyplatiť v hotovosti alebo šekovou poukázkou do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.*“

Zároveň sťažovateľ ústavnému súdu navrhuje, „aby odložil vykonateľnosť rozhodnutia OS v Bardejove č. k. 1C 2/2009, ktorý bol potvrdený rozhodnutím v odvolacom konaní č. k. 18Co 85/2012-2009- z dôvodu, že bolo porušené právo a v zmysle čl. 127 ods. 2 Ústavy SR zrušil citované rozhodnutia a vec vrátil na ďalšie konanie“. Podľa názoru sťažovateľa „odvolací súd neodstránil porušenie ústavných práv žalovaného v danom prípade prvostupňovým súdom podľa čl. 46 ods. 1 a 48 ods. 2 Ústavy SR, ako aj postupom KS v Prešove nedošlo k náprave ústavných práv žalovaného..., závery súdov nemajú oporu vo vykonaných dôkazoch“ a „sťažovateľ namieta nedodržanie základného práva na spravodlivé konanie“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 49 a nasledujúcich zákona o ústavnom súde). Inak povedané, každý návrh bez výnimky musí spĺňať všeobecné náležitosti. Všeobecné náležitosti sa týkajú formy a obsahu návrhu. Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd pritom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

To znamená, že ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

Uvedené osobitne platí v prípadoch, v ktorých sú osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd zastúpené kvalifikovaným právnym zástupcom, advokátom.

V petite predloženej sťažnosti sťažovateľ zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom neuviedol žiadne konkrétne základné právo alebo slobodu garantovanú ústavou či kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou, ktorých porušenie navrhuje ústavnému súdu vysloviť, neuviedol ani jednu spisovú značku konania pred orgánom verejnej moci, v ktorom malo dôjsť k porušeniu jeho práv, a ani jedno konkrétne rozhodnutie, ktorým malo dôjsť k porušeniu jeho práv. Sťažovateľ sa uspokojil s uvedením toho, že postupom a konaním „základné a ľudské práva A. S... porušené bolo“. Takto formulovaný petit sťažnosti ústavný súd považuje za neurčitý a nekonkrétny, neumožňujúci jednoznačne stanoviť predmet tohto konania. Nespĺňa totiž náležitosti ustanovené v § 20 ods. 1, ale predovšetkým v § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Navyše, sťažnosť obsahuje návrh na dočasné opatrenie podľa § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde, pričom v časti sťažnosti, ktorá sa podľa jej označenia systematicky venuje dočasnému opatreniu, sťažovateľ navrhuje ústavnému súdu, aby „v zmysle čl. 127 ods. 2 Ústavy SR zrušil citované rozhodnutia a vec vrátil na ďalšie konanie“.

Rovnako odôvodnenie predloženej sťažnosti neobsahuje čo i len jedinú dostatočne konkrétnu námietku ústavnoprávnej relevancie, ktorá by mala svedčať v prospech záveru o porušení niektorého zo základných práv alebo slobôd, na ktorých ochranu je ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy povolaný. Sťažovateľ iba namietal, že v jeho veci konajúce všeobecné súdy „založili svoje právne závery na skutkovom základe a stave, ktorý nevyplýva z vykonaných dôkazov. Súdy nevykonali navrhnuté dôkazy, alebo sa nimi zaoberali len čiastočne“, že „odvolací súd neodstránil porušenie ústavných práv žalovaného...“ a že „závery súdov nemajú oporu vo vykonaných dôkazoch“. Citované námietky sú celkom nekonkrétne, nie sú v príčinnej súvislosti s namietaným porušovaním práv a bez ďalšieho neumožňujú urobiť si relevantný úsudok o ich ústavnoprávnej podstate, ktorá by následne mohla byť predmetom prieskumu zo strany ústavného súdu. Takto sťažnosť nespĺňa ani náležitosť vyžadovanú § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého návrh na začatie konania (sťažnosť) musí okrem iného obsahovať aj odôvodnenie.

Aj v perspektíve komplexného hodnotenia predloženej sťažnosti ústavný súd konštatuje, že sa vyznačuje mimoriadne nekonzistentnou argumentáciou i formálnou úpravou. Charakter zistených nedostatkov vyvoláva vážne otázky o odbornosti právneho zástupcu, ktorého si sťažovateľ zvolil, ba dokonca vytvára priestor pre úvahy o tom, že sťažnosť vypracoval samotný sťažovateľ (ako osoba bez právnického vzdelania) a následne ju na účel formálneho preukázania právneho zastúpenia zvolený právny zástupca iba podpísal, čo by zase nasvedčovalo jeho minimálne neetickému konaniu.

Ústavný súd, pravdaže, neopomenul, že zo spojenia odôvodnenia sťažnosti s jej nedostatočným petitom by bolo možné vyvodiť, aké základné práva a slobody a ktorými rozhodnutiami všeobecných súdov boli podľa názoru sťažovateľa porušené. Ústavný súd však v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vyznačujúcim sa pri jeho začatí bezvýnimočným uplatňovaním dispozičnej zásady nie je oprávnený „doplňať“ vlastným hodnotením sťažnosti ako celku taký sťažnostný návrh, ktorý nespĺňa požiadavky kladené na jeho kvalitu zákonom o ústavnom súde.

Povinnosti advokáta vyplývajúce zo zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení

neskorších predpisov vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je advokát povinný vykonávať tak, aby boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, III. ÚS 236/07, III. ÚS 334/09).

Popísaný rozsah nedostatkov sťažnosti má v okolnostiach posudzovaného prípadu za následok záver, že ani prípadná výzva adresovaná sťažovateľovi na účel doplnenia predloženého podania nemohla viesť ku zhojeniu jeho väd. Doplnenie sťažnosti by totiž s ohľadom na uvedené malo za následok de facto podanie novej sťažnosti.

Pretože predmetná sťažnosť v predloženej podobe neobsahuje náležitosti, ktoré na uplatnenie právomoci ústavného súdu ustanovuje ústava a zákon o ústavnom súde, a síce jednoznačnú špecifikáciu základných práv a slobôd, ktorých sťažovateľ žiada od ústavného súdu vysloviť, nezameniteľné určenie zásahu, resp. zásahov, ktorými mali byť v prípade sťažovateľa porušené jeho základné práva a slobody, ako ani relevantné odôvodnenie ako východiskový rámec sťažnosti obsahovo korešpondujúce s návrhom na rozhodnutie vo veci samej, ústavný súd sťažnosť odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. júna 2013